

Augustin (354-430)

Del

Mail

Print

Mere

Augustin

16. november 2006, kl. 10:21

Af [Jesper Fodgaard](#)

Augustin blev den vigtigste kirkefader i oldkirken, og hans betydning for kristendommen og hele den vestlige civilisation kan næppe overvurderes

Da de unge forældre Monica og Patricius tog imod deres nyfødte dreng og gav ham navnet Aurelius Augustin, kunne de ikke gøre sig nogen forestilling om, hvilken betydning dette lille barn ville få for hele den vestlige kristenhed og civilisation.

Drengen voksede op og blev en af de mest betydningsfulde kirkeledere i kristendommens historie og samtidig en af den vestlige kulturs mest læste og omdebatterede forfattere. Nogle mener sågar, at han blev den næstmest betydningsfulde person i den vesteuropæiske civilisations historie - kun overgået af Jesus Kristus.

Augustin kom til verden i år 354 e.Kr. i Thagaste, en lille, ubetydelig by i Nordafrika. Som ung vendte han med afsky ryggen til den kristendom, som moderen havde forsøgt at give videre til sin søn, og han rejste til den afrikanske storby Karthago for at begynde en lovende karriere som retoriker.

Snart rejste han videre til imperiets hovedstad, Rom, og efterlod sin grædende og bedende mor på det afrikanske kontinent. Året efter flyttede Augustin til Milano, hvor han var blevet tilbudt en stilling som professor i klassisk retorik. En stilling der også medførte tætte kontakter til kejserens hof og en privilegeret status i samfundet.

Som 30-årig var han i gang med en karriere, der kunne gøre de fleste ambitiøse unge mænd grønne af misundelse, men Augustins indre var i oprør. Han havde i ni år været tilhænger af en gnostisk sekt og indså nu, at hans intense åndelige søgen var endt i en blindgyde, og at han ikke selv kunne finde vejen videre.

I denne kritiske tid stiftede Augustin bekendtskab med biskoppen i Milano, Ambrosius, der havde ry som en af tidens bedste prædikanter og samtidig var en markant og from leder af en stærkt voksende kristen kirke i byen. Ambrosius viste Augustin vejen til kristendommen, men han måtte gå den selv og kastedes ud i en dramatisk indre kamp mellem længslen efter Gud og det kødelige begær.

I en berømt skildring af sin omvendelse beretter Augustin, hvordan han i lang tid forsøgte at overgive sig til Kristus, men til sidst resignerede og kastede sig grædende under et træ i haven, hvor han befandt sig. Pludselig hørte han en barnestemme fra haven ved siden af, der igen og igen sang: "Tag og læs, tag og læs".

Med hamrende hjerte gik Augustin hen til et bord, hvor nogle af Paulus' breve lå opslået og kastede sine øjne på Romerbrevet 13,13-14:

Lad os leve sømmeligt, som det hører dagen til, ikke i svir og druk, ikke løst og udsvævende, ikke i kiv og misundelse, men iklæd jer Herren Jesus Kristus, og vær ikke optaget af det kødelige, så det vækker begær.

Så var kampen overstået. Som 32-årig blev Augustin en kristen, og han trak sig tilbage fra sine officielle pligter for at hellige sig bøn, læsning og fordybelse i den kristne tro. Kort tid efter begyndte han det forfatterskab, som skulle blive et af den vestlige histories mest banebrydende bidrag til både civilisation og kristendom.

- Augustin er om nogen den vestlige kirkes fader. Både Thomas Aquinas og Luther vil sige, at de står i gæld til Augustin. Han har bidraget uerstatteligt til den kristne tænkning, fastslår Niels Grønkjær, der er dr.theol. på en afhandling om Augustin, valgmenighedspræst i Vartov og en af Danmarks store kendere af Augustins forfatterskab.

Augustin har ikke kun haft betydning for den kristne kirkes og teologernes historie.

- Augustins tænkemåde er sunket ned i mange andre former for tænkning siden. Der er ikke mange tankeformer, som ikke er påvirket af Augustin, understreger Niels Grønkjær, der selv har et dobbelt forhold til den store kirkefader - både kærligt og kritisk.

Niels Grønkjær fremhæver en række civilisationsgevinster, som er udsprunget af Augustins forfatterskab. Han er blandt andet blevet udråbt til at være den første, der tænkte tidsligt om mennesket, og som den, der har opfundet den moderne, historiske bevidsthed: at verden har en historie med en begyndelse og en slutning.

Niels Grønkjær mener dog, at Augustins største fortjeneste er hans formulering af treenhedslæren.

- Augustins lære om tre-enheden må stadig være forpligtende for os i dag. Det er helt centralt for en nutidig kristendomsforståelse, at Gud er relation, vurderer han.

Augustin er kendt for at have formuleret den kristne lære om arvesynd, som blandt andet Luther viderefører i nogle af sine skrifter. Arvesynd betyder, at mennesket har arvet en skyld fra Adam og Eva, som har gjort synden til en medfødt tilbøjelighed hos alle mennesker. For Niels Grønkjær er det en del af det negative arvegods fra den store kirkefader.

- En central pointe i arvesyndslæren er, at menneskets syndighed overføres ved den seksuelle akt. I det hele taget handler det meget om sex. Augustin blev en sur, gammel mand, der ikke kunne glemme, hvor meget han begærede som ung, selvom han dog hele tiden fastholder, at mennesket er skabt grundlæggende godt. Mange har lidt og er blevet forgiftet, fordi de er blevet mødt med læren om arvesynden. Det har kastet mørke ind i menneskers liv, mener Niels Grønkjær.

Debatten om arvesynden viser, at der blandt Augustin-kendere findes mange forskellige fortolkninger og holdninger til ham. En anden vurdering af Augustins lære om netop arvesynden har Augustin-eksperten Bent Dalsgaard Larsen, dr.phil. og dr.theol. og tidligere docent i klassisk filologi ved Aarhus Universitet, der har oversat Augustin til dansk.

- Arvesynd er et uheldigt udtryk, og det bruges sjældent af Augustin. Hans egne ord er "synden fra oprindelsen". Med det mener han den synd, der ligger i menneskets urgrund. Den synd er, at mennesket sætter sig selv på førstepladsen i stedet for Gud, og det springende punkt er, at mennesket er faldet så dybt i sin natur, at det er ude af stand til selv at rejse sig. Det er noget helt centralt og uundgåeligt ved den kristne tro, siger Bent Dalsgaard Larsen, der tager udgangspunkt i Augustins omvendelseshistorie, når han skal forstå den store kirkefader.

- Han viser en meget personlig vej til kristendommen. Den indre vej er nøglen til at forstå hele hans teologiske forfatterskab, og det er ikke noget subjektivistisk eller psykologisk, men en objektiv virkelighed, som finder sted i kirken. Kirken er for Augustin det tydeligste tegn på Guds nærvær i historien. Her får mennesket en forsmag på Guds verden, forklarer Bent Dalsgaard Larsen.

En anden af Augustins fortjenester er, at han sammenfatter forholdet mellem tro og gerninger, et tema, som har haft enorm betydning for den kristne kirke.

- Augustin fastholder, at Gud er den, der suverænt retfærdiggør. I dette og en række andre spørgsmål er Augustin med til at forme vores tid, siger Bent Dalsgaard Larsen.

Også den svenske forfatter og pinsepræst Peter Halldorf mener, at Augustin stadig spiller en stor rolle i moderne menneskers bevidsthed.

- Han hjælper os ikke bare til at forstå vores historie. Vi kommer også til at forstå os selv bedre ved at læse Augustin. Hans opbrud fra materialisme, skepticisme og hedonisme kunne være et moderne menneskes historie. Hans længsel og rastløshed er det nutidige menneskes søgen. Hans optagethed af den åndelige virkelighed er det postmoderne menneskes. Hans jagen efter lykken er vort livs historie, skriver han i bogen "Det fædrene ophav - historien om 21 kirkefædre".

Nogle år efter sin omvendelse blev Augustin biskop i byen Hippo i Nordafrika, og hans liv blev præget af en række hårde kampe både internt i kirken og udadtil i den politiske verden. Som gammel mand måtte han se Romerriget gå til grunde og Nordafrikas kirker hærget af plyndrende folkeskarer. Han døde et år før, også Hippo blev indtaget og sat i brand.

Augustins vigtigste værker:

- Bekendelser (Confessiones)
- Om Guds Stad (De civitate Dei)
- Om treenigheden (De trinitate)

Tre berømte Augustin-citater:

- "Hvad er tiden? Når man ikke kræver svar af mig, ved jeg det; men hvis jeg ønsker at forklare det for en, der spørger mig derom, ved jeg det ikke."
- "Den, der ikke har kirken som mor, har ikke Gud som far."
- "Det er bedre at have elsket og mistet end slet ikke at have elsket."

Del

Mail

Print

Mere

Andre læser lige nu

De ti bud

Populære pilgrimsvandring er drænet for religion

”Herrens Veje” afsnit 3: Kritikernes kynisme får baghjul i rørende menneskeligt afsnit

Kristeligt Dagblad

Vimmelskaftet 47

1161 København K

Tlf. [33 48 05 00](tel:33480500)

E-mail: reception@k.dk

Ansvarshavende chefredaktør

Erik Bjerager

Kundeservice

Tlf. [33 48 05 05](tel:33480505)

E-mail: abonnement@k.dk

Annonceservice

Tlf. [33 48 05 00](tel:33480500)

E-mail: annoncer@k.dk

Ophavsret

[Persondatapolitik](#)

Følg Kristeligt Dagblad:

Kundeservice

Mit abonnement

Midlertidig flytning

Reklamationer

Kontakt

Stofområder

Danmark

Liv & Sjæl

Kirke & Tro

Kultur

Udland

Debat

Om avisen

Forlag

Medarbejdere

Klager

For annoncører

Jobmarked

Annoncering

Dødsannoncer

For abonnenter

E-avis

Avisarkiv

Lydavis

Læserklub

Nyhedsbreve

Temaer

Specialhistorier

Android App

iOS App

Sites

Kristeligt-Dagblad.dk

Kristendom.dk

Religion.dk

Etik.dk

Foredraglisten.dk

Pilgrimsvandring.dk

Kirku.dk

Bogbasen.dk